

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos LXII. — Izdan in razposlan dne 19. avgusta 1899.

Vsebina: Št. 150. Ukaz, s katerim se izdaje izmerni red za notranje plovstvo po Labi.

150.

Ukaz trgovinskega ministrstva v porazumu z ministrstvom za notranje stvari in za finance z dne 4. avgusta 1899. l.,

s katerim se izdaje izmerni red za notranje plovstvo po Labi.

V porazumu s c. kr. ministrstvom za notranje stvari in za finance se ukazuje tako:

§. 1.

Plovila, katera so samo in edino ali sosebno namenjena za notranje plovstvo po Labi, podleže izmeri po nastopnih določilih.

§. 2.

Da se opravi izmera, je potreba:

1. da ladja v svojem sedanjem stanju ni že izmerjena po tem izmernem redu, in da nima še veljavnega izmernega lista;

2. da je ladja opravljena s polno opremo.

§. 3.

Izmerni postopek se začne z ugotovitvijo praznotne črte, to je tiste črte, do katere se potopi ladja

s polno opremo in potrebnim moštvom obremenjena, a drugače ne naložena. Pri parnicah spada k polni opremi obratomena polnitev kotla. Ako tega ni, obremenjuje se ladja s primerno težo.

Ladja mora biti v pravilni plavni legi tako, da leži gornji rob obeh bokov sredi ladje enako visoko nad vodno gladino.

§. 4.

Praznotna črta se zaznamuje na obeh straneh ladje spredaj, na sredi in zadaj s praznotnimi znamkami.

§. 5.

Nad vsako praznotno znamko se navpično na vodno gladino namesti globokovozni kazalec — §. 11. policijskega reda za plovstvo in plavstvo po Labi — na njem se vsaki deseti centimeter oznameni z znamko. Na teh globokovoznih kazalcih se z barvo zaznamujejo delne črte po dva centimetra visoke.

Globokovozni kazalec dobi ničnico v tisti vodoravni ravni, katera gre pri pravilni plavni legi ladje (§. 3.) skozi najgloblje mesto vnanje ploskve ladnega dna.

Sredi ladje nameščeni globokovozni kazalec seza do gornje izmerne ravnice. Zgoraj in spodaj nameščena globokovozna kazalca 20 centimetrov višje navzgor.

Gornja izmerna ravnica je tista vodoravna ravnica, katera se pod najglobljim mestom gornjega

Izmerni postopek.

bočnega roba skozi ladno telo položi tako, da ohrani ladja pri nosilnosti nad 15 bečev 25 centimetrov, pri manjših plovilih 15 centimetrov proste bočne višine. Ako nosilnost kake ladje iznaša pri 25 centimetrih proste bočne višine 15 bečev ali manj, pri 15 centimetrih proste bočne višine pa nad 15 bečev, zadostuje 15 centimetrov proste bočne višine. Pri ladjah s trdnim krovom se vodogosto nastavljene palice (Scheerstöcke) lin vred vračunajo v bočno višino; vendar ne sme gornja izmerna ravnicca ležati višje, kakor planica. Pri parnicah je prosto bočno višino meriti od naj globočjega mesta najglobočje ležečega okenca.

§. 6.

Za izmerni prostor velja prostor, katerega omejujejo ravnicca (praznotna ravnicca), ki gre skozi praznotno črto,

gornja izmerna ravnicca in

vnanji strani ladnega ostenja, ležeči med tema dvema ravnica.

§. 7.

Da se ugotovi velikost izmerne prostora, se v polovični višini med praznotno ravnicco in gornjo izmerno ravnicco z vodoravno ravnicco (srednjo potopno ravnicco) razdeli v dve izmerni plasti.

§. 8.

Prostornina izmerne prostora in vsake obeh izmerne plasti se najde po približnem predpisu izvršilnih določil v kubičnih metrih.

§. 9.

Teža enega naklada iznaša toliko bečev (po 1000 kilogramov), kolikor ima kubičnih metrov s tem potopljeni izmerni prostor.

§. 10.

Za izmerjeno ladjo se izda izmerni list, kateri kaže za vsaki s praznotno črto vzporedni potop ladnega telesa po vsakih dveh centimetrih globokovoza od praznotne ravnice do gornje izmerne ravnice nakladno težo v bečvah (po 1000 kilogramov).

Pred izdajo izmerne lista je zraven vsake praznotne znamke in zraven najvišjega mesta vsakega globokovoznega kazalca namestiti izmerno znamenje; razen tega je ladjo na tistih mestih, na katerih se nahaja po policijskem redu za plovstvo in plavstvo predpisano oznamenilo (§. 6. n. o. m.); v enako izdelanih črkah in številkah opremiti z na-

pisom, kateri kaže število bečev do gornje izmerne ravnice in pa izmerno znamenje.

Izmerno znamenje ima v sebi začetno črko veletoka, v katerega porečje spada izmerno oblastvo, in pa domačinske države ladje, kakor tudi začetno in končno črko tistega kraja, v katerem ima izmerno oblastvo svoj sedež.

§. 11.

Izmerjene ladje se, da se ugotovi napovedim izmerne lista ustrežajoče stanje, ako se to pred- Izmerna preizkušnja laga, podvržejo izmerni preizkušnji.

Izmerna preizkušnja bodi:

1. Najpozneje tri mesece po dovršitvi vsake predelave, po vsaki večji popravi ladje, kakor tudi po vsaki poškodbi ali odpravi praznotnih znamenj ali napečatenih izmerne znamenj,

2. če tudi pri ladji ni bilo nič izprememb, pri ladjah, ki so večinoma izdelane iz lesa, najpozneje pet let, pri ladjah, ki so večinoma izdelane iz železa ali jekla (tudi pri železnih ladjah z lesenim dnom), najpozneje deset let po izdaji izmerne lista.

Staviti predlog izmerne preizkušnje ima razen lastnika ladje ali brodnika pravico tudi plovstveno-policijsko oblastvo, če je ugotovilo izpremembe pod številko 1. omenjene vrste. V namen izmerne preizkušnje, ki jo predlagajo plovstveno-policijsko oblastvo, naj se ne zahteva razkladba naloženih ladij med potom.

Ako ni izmerne preizkušnje v teh primerih, postane storjena izmera neveljavna.

Razveljavljene izmerne liste je pobrati. Ako se ne vrne razveljavljen izmerni list, je javno na znanje dati neveljavnost.

§. 12.

Da se izmerno preizkusi, dene se ladja v pravilno plavno lego (§. 3.). Nato se preizkusi, ali leže praznotne znamke (§. 4.) in ničnice globokovoznih kazalcev še v pravi ravnici.

Če se pokaže, da je najglobočje mesto vnanje ploskve ladnega dna več kakor pet centimetrov nižje kot ničnica enega izmed globokovoznih kazalcev, se ladja izmeri iznova.

Če se pokaže, da je s praznotnimi znamkami oznamljena ravnicca več kakor tri centimetre oddaljena od resnične praznotne ravnice v preseku razdalj, ki jih je meriti pri znamkah navpično na vodno gladino, se izbrišejo stare praznotne znamke ter se lega praznotne ravnice oznameni z novimi praznotnimi znamkami in izda nov izmerni list.

Če se pokaže, da se odstopi ničnice globokovoznega kazalca ali praznotne ravnice manjši kakor pet, oziroma tri centimetre, se postopek nadaljuje samo na poseben predlog lastnika ali voditelja ladje ter se izda nov izmerni list. Če se ne stavi tak predlog, velja opravljena izmera po meri §. 11, št. 2 še nadaljnjih pet ali deset let. Uspeh preizkušnje se zabeleži v izmernem listu.

§. 13.

Po dovršeni izmerni preizkušnji naj izmerno oblastvo izbriše starejša izmerna znamenja ter opečati ladjo, ako že nima na sebi njegovega izmernega znamenja, po predpisu §. 10. Hkratu je popraviti napise na ladji po uspehu preizkušnje, in pa gledé izmernega znamenja.

§. 14.

Izmerna
oblastva.

Na pripravnih mestih se postavijo izmerna oblastva. Njih dolžnost je izmerjati in preizkusiti tiste ladje (§. 11.), katere se jim dostavijo v ta namen.

Namesto posebnih izmernih oblastev more vsaka nabrežna država njih dolžnosti naročiti drugim oblastvom.

§. 15.

Nad izmerna oblastva se nastavljajo pregledna oblastva.

Ta oblastva imajo dolžnost:

1. Izmere in preračune, ki so jih opravila izmerna oblastva, s poskusi na slepo uradoma ali na pritožbo lastnika ladje preizkusiti, in ako treba, popraviti.

2. Merno orodje, ki so ga rabila izmerna oblastva zdaj pa zdaj preizkušati.

§. 16.

Izmero ali izmerno preizkušnjo kake ladje naj lastnik ali brodnik pismeno predlaga pri tistem izmernem oblastvu, kateremu je dostaviti ladjo. Predlogu je priložiti

1. izmerni list, če je bil morda že prej izdan za ladje,

2. povedbo za plovilo potrebnega moštva,

3. spis za polno opremo potrebnih reči.

Lastnik ali brodnik je dolžan ladje nenaloženo dostaviti izmernemu oblastvu ter mu dati vsako pri pomoč, katera se zahteva za izvedbo postopka.

§. 17.

Pristojbine za izmero in za izdajo izmernega lista iznašajo:

1. Za prvo in vsako ponovljeno popolno izmero kake ladje za vsako bečvo nosilnosti pet vinarjev.

Najmanjši iznesek pristojbin je pet kron.

Izmerno oblastvo daje izmerne pritegače (skobe) in izmerne žreblje zastonj. Namestiti globokovozne kazalce (§. 5.) je dolžan predlagatelj (§. 16., odstavek 2.).

2. Za izmerno preizkušnjo, po kateri ni nove izmere, temuč samo obnova izmernih skob ali izmernega lista, polovico postavkov pod 1.

3. Za izmerno preizkušnjo, po kateri ni ne nove izmere ne obnove izmernih skob ali izmernega lista, nič.

4. Če se izmera ali izmerna preizkušnja ne opravi na sedežu izmernega oblastva, ampak kje drugje, je predlagatelj dolžan ne samo na razpolago dati prostor, za izmero pripraven, ampak razen potarifnih pristojbin plačati tudi razhodke v gotovini, katere nastanejo izmernemu oblastvu.

5. Dokler niso plačane tu gori navedene pristojbine in troški, ali se ni dalo zagotovilo za plače, se more odreči izdaja izmernega lista.

6. Za izmere, opravljene na podstavi določila v §. 18. v prvih dveh letih potem, ko zadobi izmerni red moč in veljavo, zato da se nadomestijo dosedanja izmerni listi in merna pisma, iznaša pristojbina za vsako bečvo nosilnosti tri vinarje.

§. 18.

Dosedanja izmerni listi, merna pisma notranjih plovil itd. izgubé svojo veljavo po preteku dveh let potem, ko je zadobil moč in veljavo ta izmerni red, če ni že poprej po §. 11. potreba izmerne preizkušnje.

§. 19.

Ta izmerni red, ki se izdaje enakoglasno na podstavi dogovora vlad v Nemškem cesarstvu in v Avstriji, stopi dne 1. oktobra 1899. l. v moč in veljavo.

Prehodna
in končna
določila.

Dolžnosti izmernih oblastev (§. 14.) se za sedaj naročajo c. kr. okrajnima glavarstvom v Dečinu in Ustju n/L.

Za pregledno oblastvo se postavlja c. kr. namestništvo v Pragi.

Prošnja za izmero (§. 16.) potrebuje kolkovne pristojbine po 1 krono, za izdajo izmernega lista je ti prošnji priložiti kolkovno znamko za 2 kroni.

Thun s. r.

Kaizl s. r.

Di Pauli s. r.

Izvršilna določila k izmernemu redu za notranje plovstvo po Labi.

K §. 3.

1. Izmere in izmerne preizkušnje se praviloma vrše v sedežu ladjeizmernega oblastva.

Oblastvo more po želji predlagani postopek opraviti tudi zunaj svojega uradnega sedeža. V takih primerih mora predlagatelj na razpolago dati prostor, ki je po sodbi oblastva pripraven za postopek, in plačati troške.

2. Ko so jadreniki in premični dimniki doli položeni, se ladja trdno postavi na mestu, ki je varno pred vetrom, tokom in valovanjem, ter se, ako treba, premeknišči opremne reči, ladja pripravi v pravilno plavno lego. Pod ladnim dnom mora biti povsod najmanj 0.3 metra vodne globočine. Ladja mora, ne da bi kako gori ležala ali dotikala se brega, plavati prosto in mirno ter biti mora možno brez ovire s čolnom peljati se okoli nje.

3. Na dnu ladje ne sme pri lesenih ladjah na najgloblji mestu biti nad 5 centimetrov vode; pri lesenih ladjah z železnimi rebri in pri železnih ladjah z lesenim dnom ne nad 3 centimetre; železne ladje morajo v obče biti brez vode na dnu; če je kaj vode, odpraviti jo je kolikor moči.

4. Zaloga oglja, potrebna za kurjavo kotla, ne spada med opremo po zmislu tega paragrafa.

K §. 4.

1. Za praznotne znamke pri ladjah z lesenimi stenami se rabijo izmerne skobe narejene iz zacinkane železne pločevine po 8 centimetrov dolge, 2 centimetra visoke, 2 do 3 milimetre debele in na

obeh obokroženih koncih opremljene z izkovanimi ostmi, ki so vsaj 1.5 centimetra krajše kakor je ladna stena debela. Spodnji robovi praznotnih znamk naj se strinjajo s praznotno črto; razdalje praznotnih znamk ene od druge naj bodo na obeh straneh ladje kolikor moči enake.

2. Za praznotne znamke pri železnih ladjah in pa pri ladjah z železnimi boki se rabi po pet dulek (Körnerschläge) po 3 centimetre vsaksebi; njih središča naj leže v praznotni črti.

3. Pred nameščenjem praznotnih znamk je praznotno črto najprej ostro oznameniti na vsaki strani ladje in to na sredi njene dolgosti kakor na koncih praznotne ravnice spredaj in zadaj; nato je ladjo, premeknišči opremne reči, tako daleč preložiti na eno stran, da se morejo praznotne znamke in izmerna znamenja brez težave namestiti na iztopljeni strani ladje. Ko se je zgodilo to na eni strani ladje, se isti postopek ponovi za drugo stran.

K §. 5.

1. Da se najde najgloblji mesto vnanje ploskve ladnega dna, se najprej oba kraka globokostne mere (k §. 8 A V) po velikem ogelniku (k §. 8 A VI) pravokotno postavita drug k drugemu, nato se daljši krak trdno držeč se potisne pod dno ladje in krajši krak po svinčnici spravi v navpično stanje, tako da na njegovi merni razdelitvi vodna gladina kaže, kako globoko je ladja na preiskavani strani pod vodo. Enako se preišče globočinska lega ladnega dna po vsi njegovi dolgosti ter tako najde največja globočina (praznotna globočina) in s tem ugotovi globočinska lega ničnice globokovoznih kazalcev. Od te ničnice dalje se nad vsako praznotno znamko globokovozni kazalci z globokovoznim deliteljem (k §. 8 A VIII) prenežó na bočno steno. V ta namen se drsna palica pritrdi navpično na ladni steni in potem vsaka desetina metra z lahnim udarcem na zaznamovalno stoglo, položen v porivalčevo zarezo.

2. Pri ladjah, na katerih zaradi velikega nagljenja ladijne stene ni moči uporabljati globočinskega delitelja z zaznamovalno stoglo, se delitev globokovoznih kazateljev od vodne gladine navzgor določi z navpik držano metrsko palico.

3. Znamke globokovoznih kazalcev se pri lesenih ladjah oznamenjajo z izmernimi žreblji (žreblji iz kovanega železa 2 centimetra po stebelu dolgih s stožkovito glavo, ki ima 1.2 centimetra v preseku), pri železnih ladjah in pa pri ladjah z železnimi boki z dulkami, katerih središča tvorijo delitev.

4. Da se laže razločajo, se polni metri oznaenjajo s tremi, polovični metri z dvema, desetinski metri vsak z enim izmernim žrebljem ali dulko. Izmerne žreblje in dulke je porazdeliti na 5 centimetrov razdalje od srede do srede navpik drug poleg drugega.

5. Žrebljeve glave se pomažejo s posebno vidno barvo (belo na temnem, črno na svetlem dnu), dulke dobé s svojim spodnjim robom središče dulke rezočo navpično črto prav take barve; dolgost njena iznaša pri polnih metrih 20 centimetrov, pri polovičnih metrih 15 centimetrov, pri desetinskih metrih 10 centimetrov.

6. Ko so se namestili in oznamenili globokovozni kazalci, se pri vsakem izmed njih najde razdalja med najvišo znamko in navpik nad njo ležečim bočnim robom. Najdene mere se vpišejo v izmerni list in v izmerni zapisnik kot „spoznalne mere“.

K §. 8.

A. Merno orodje.

1. Pri izmerjanju izmernega prostora je rabiti:

I. Dve decimetrski palici s trdnim mednim nastavkom na vsakem koncu in drago (nuto) 1 centimeter široko in 0.5 centimetra globoko na sredi prednje strani po vsi dolgosti.

II. Eno dvometrsko palico s trdnim mednim nastavkom urejeno, kakor pod št. I. oznamenjene palice.

III. Eno metrsko palico, urejeno kakor pod št. I. oznamenjene palice.

IV. Merni trak iz jekla, 15 do 20 milimetrov širok in 20 metrov dolg, urejen tako, da se more oviti okoli valjarja, in na enem koncu z majhnim mednim obodom tako opremljen, da je konec dolgomerne delitve na vnanjem robu oboda.

V. Globočinsko merilo iz dveh krakov primerne dolgosti. Kraka sta s šarnirjem tako spojena med seboj, da ju je moči zložiti in pa z varnim zaporom pravokotno med seboj ustanoviti. Vsaki krak je na svojem koncu opremljen s trdnim mednim nastavkom, na sprednji strani krajšega kraka je centimetrska delitev tako nameščena, da se njena ničnica strinja z notranjo ostjo pravega kota globočinske mere.

VI. Skupino ogelnikov, sestojéčo iz:

velikega ogelnika s krakoma po 1.5, oziroma 1 meter dolgima,

srednjega ogelnika s krakoma po 1 meter dolgima,

malega ogelnika s krakoma po 0.5 metra dolgima.

VII. Konopec po 20 milimetrov v obsegu in 60 metrov v dolgosti.

VIII. Delitelj za globokovozne kazalce za odstavo znamek, sestojéč iz drsne palice s potiskačem, ki se dá ustanoviti in je 2.5 metra dolg, s trdnim mednim nastavkom na obeh koncih, in pa

a) dve spojni železi s krilnimi maticami, da se orodje pritrdi na vnanji bočni steni;

b) zaznamovalno stoglo za oznamenjevanje delitve na globokovoznih kazalcih.

IX. Konopec po 6 do 7 milimetrov v obsegu in 6 metrov v dolgosti s svinčnico 1 kilogram težko in z napravo za navijanje.

X. Izmerni pečatnik (§. 10.) in to

a) vžigalni pečatnik za lesene ladje;

b) tri udarne pečate iz litega jekla za železne ladje.

XI. Dulkač (Körner) valjaste oblike, 10 centimetrov dolgosti, 1 centimeter v premeru.

XII. Tri kladiva z ravno glavo po 0.5, 0.75 in 1.25 kilogramov težka.

XIII. Jekleno metrsko merilo 1 meter dolgo z nabitkom za preizkušnjo dolgostnih mer.

XIV. Meden škripec z železno utežjo 2.5 kilogramov težko s kavljem za preizkušnjo pod št. IV. oznamenjenega mernega traka.

XV. Koš za oglje iz lesenih palčic, da se razbeli izmerni železni pečatnik.

2. Vsako izmerno oblastvo mora imeti vsaj eno skupino pod 1 oznamenjenega orodja.

3. Pregledna oblastva imajo dolžnost v pripravnih dobah, najmanj pa vsakih pet let preizkusiti metrske palice, globočinsko merilo in globokovozni delitelj (št. I do III, V, VIII) z jeklenim metrskim merilom (št. XIII), globočinsko merilo (št. V) z ogelniki (št. VI) in pa merni trak (št. IV) z metriskimi palicami.

Metrske palice se preizkušajo z jeklenim metrskim merilom tako: Pri trimetrskih se položi najprej eden, potem drugi konec proti nabitku metrskega merila in se posame razdalja bližnjih metrskih črt od konca metrskega merila v milimetrih. Nato se primerja dolgost srednjega metrskega presledka z dolgostjo metrskega merila tako, da se presledki položi na tisto stran s tekočimi delnimi črtami opremljenega jeklenega metrskega merila, na kateri ni nabitka. Vsota pogreškov treh metrskih presledkov daje skupni pogrešek metrske palice.

Dvometrske in trimetrške palice in pa globokovozni delitelj (št. VIII) se preizkušajo, zmislu ustrezno uporabljajoč zgoranje določilo.

Merni trak se preizkuša tako, da se odvijne in ne razpet položi na ravno podlago (desko, tla). Nato se trimetrški palici in dvometrska palica porinejo eno do druge, denejo se poleg mernega traka in določi se z ozirom na pogreške metrskih palic, ki so znotraj pogrešne meje, ali se ni prestopila za merni trak ustanovljena pogrešna meja.

4. Pri mernem orodju, navedenem pod I do IV, smejo se trpeti naslednji odstopi od pravšnosti:

Pri št. I. največi pripustni odstop vkupne dolgosti trije milimetri,

pri št. II. največi pripustni odstop vkupne dolgosti dva milimetra,

pri št. III. največi pripustni odstop vkupne dolgosti dva milimetra,

pri št. IV. največi pripustni odstop za vsakih deset metrov dolgosti en centimeter.

Če merno orodje kaže večje kakor potemtakem pripustne odstopne, deti ga je toliko časa iz rabe, dokler se ni poravnalo.

B. Vzprejemanje mer.

Priloga I. 1. O izmernem postopanju se piše po priloženem vzorcu zapisnik, v katerega se vpisujejo vse k izmeri spadajoče mere, in v katerem se izvršujejo vsi dotični računi in stranski računi.

2. Vse mere se okrožijo na centimetre; drobc centimetrov se, če iznašajo 0.5 ali več, računijo za cel centimeter; manjši drobc pa se prezirajo.

Mere je tako vpisavati v zapisnik, ki se naj piše o izmernem postopku, da se centimetri, ki prihajajo k celim metrom, stavijo kot desetinska mesta zad za metrska števila (na primer 3.82 metra, 0.25 metra in tako dalje).

3. Da se vzprejmó mere, se izmerni prostor z dvema navpik skozi oba konca praznotne ravnice in pravokotno k dolžinski osi ladje položenima presekom razdeli v tri oddelke. Pogrezne ravnice vsakega izmed njih se premerijo posebe.

4. Premerjanje pogreznih ravníc srednjega oddelka izmernega prostora:

a) Dolgost tega oddelka se najde med obema presekom, ki ga omejujeta, vzporedno z dolžinsko osjo ladje. Meri se, če je gladek krov, neposredno na tem; če je krov drugačen in če so plovila brez krova, na konopeu, v ta namen med obema najvišima trdnima koncema ladje potegnjenem (A VII) z metriskimi palicami;

b) najdena dolgost se razdeli v sodo število enakih delov, katerih dolgost pri oddelku do 20 metrov dolgem, ne sme iti čez 3 metre, pri 20 metrov in več dolgem oddelku, ne čez 5 metrov. Delov ne bodi več, kakor jih je potreba v izvršilo tega predpisa.

Ko so z metrsko palico ali z mernim trakom posamezne delne pike odstavljene, se njih lega na ladji pravokotno k dolžinski osi ladje prenese na obe bočni steni;

c) nato se mesto vsake delne pike prenese na tiste tri spodaj s kredno črto poodčitene tri pogrezne ravnice, ki jih je premeriti.

Z letvo, ki se položi na vsaki delni piki počez čez plovilo in seza na eni strani čez, ali pa, ko bi bilo to vsled uredbe ladje nerodno, z mernim trakom se v višini, ki je za to primerna, premeri vsa širokost plovila, sezajoča od boka do boka.

Nato se s svinčnico, na čez sezajočem delu letve ali ustrezno pritrjenega izlagatelja prosto visečo, za vsako delno piko dolgosti plovila določi na eni njegovih strani razloček razno kar merjene bočne širokosti in širokosti na vsaki izmed treh pogreznih ravníc. S podvojitvijo tega razločka se najdejo potem, kakršna je ladje oblika, s prištjetjem ali odštjetjem za vsako delno piko dolgosti iskane širokosti med vnanjimi bočnimi stenami na vseh treh pogreznih ravníc, katere je meriti;

d) če stena ladje (kakor pri „klinker“ izdelanih ladjah) tvori odstavke, se meri vsaka razdalja svičničnega konopea od bočne stene, ki pada v bližino takega odstavka, tako zgoraj kakor spodaj pod njim in se srednje število med obema merama vzame za pravo razdaljo.

5. Pred vzprejemom mer srednjega oddelka je ugotoviti, v kateri raztezi sta stranski steni ladje vzporedno k navpični ravnici, ki si jo mislimo skozi dolgostno os ladje. V ti raztezi je širokostne mere samo v eni dolgotni delni piki na vsaki bočni strani ladje zares nameriti, za vse druge delne pike pa se merjenim enake mere kar prenesó v zapisnik.

6. Ko so tako posamezne širskosti izmerne plasti navzgor in navzdol omejujočih ravnici za srednji oddelek ugotovljene, se najmeta razdalji sprednjega in zadnjega konca ladje od sprednjega, oziroma zadnjega preseka. V ta namen se svinčnica obesi v dolgostni osi ladje v sprednjem kakor v zadnjem trdnem mestu ladijnega telesa, ali ako treba na izlagatelju, prosto delujoča, in z vzprejemo razdalj svinčničnega konopca v posameznih pogreznih ravnica se ravna prav tako, kakor je povedano gori za vzprejemanje razdalj od stranskih sten ladje.

Pri ladjah s števnom je razen tega meriti prečne širskosti letéh v praznotni ravnici, srednje pogrezne ravnice in gornje izmerne ravnice. Pri plovilih, ki spredaj ali zadaj niso zagrajena s števnom, treba je najti ustrezne prečne širskosti sprednjih in zadnjih delov ladje, ki so namesto števnov. Dalje se, če to zahteva oblika ladje, za gornjo izmerno ravnico in srednjo pogrezno ravnico meri še ena vmesna širskost na polovični dolgosti teh ravnici v sprednjem in zadnjem izmernem prostoru.

7. Če vzprejemo posameznih širskosti na vzprejemnem mestu ovirajo štrleči deli, kakor lopatna kolesa itd., smejo se izjemoma širskosti meriti na kakem drugem mestu, kolikor moči blizu predpisanega. Vendar je v takih primerih treba vselej popraviti vzprejete mere, obliki ladje ustrezno.

C. Preračunjanje površine posameznih ravnici, ki omejujejo izmerne plasti.

1. Preračunjanja je izvesti v istem zapisniku, v katerem so zabeležene mere (B 1).

2. Vsaki zapisnik naj po dovrstitvi vseh preračunov in zabeležkov, ki jih je opraviti v njem, podpiše izmerno oblastvo.

3. Vse račune je izvesti s tremi desetinskimi mesti in sicer je tretje desetinsko mesto povišati za 1, ako četrto mesto za njim iznaša 5 ali več.

4. Preračunajo se posamezne pogrezne ravnice tako:

Pri praznotni ravnici se merjene širskosti od sprednjega dela ladje počenši zaporedoma označijo z 1, 2, 3, 4, 5 in tako dalje, ter se po vrsti množijo z 1, 4, 2, 4, 2, 4, ... 4, 1. Vsota teh zmnožkov, množena s tretjim delom skupne razdalje dolgostnih delnih pik ene od druge, daje površino praznotne ravnice v štirjaških metrih.

Površine ostalih pogreznih ravnici se sestavljajo iz vsebine njih delov v treh oddelkih izmernega

prostora. Vsebina delov vsake teh ravnici v srednjem izmernem oddelku se najde tako, kakor je predpisano za praznotno ravnico, dva druga dela pa se, kakor je njena oblika, izračunata za trikot, trapeza ali ploskvena kosa, omejena s krivimi črtami. V poslednjem primeru se tri širskosti (glej gori B 6, odstavek 2) množijo z 1, 4, 1, zmnožki se seštejejo in nato se, to vsoto množivši s tretjim delom razdalje teh širskosti ene od druge, najde površina. Če se ima trikot ali trapez, se algebrajčna vsota dveh širskosti množi s polovico razdalje teh širskosti. Vsota vsebin teh treh delov ene pogrezne ravnice je njena površina.

D. Preračunjanje izmernega prostora.

1. Vsebina vsega izmernega prostora se nato preračuni tako, da se vsa površina praznotne ravnice množi z 1, površina srednje pogrezne ravnice s 4, površina zgornje izmerne ravnice z 1 in vsota teh zmnožkov s $\frac{1}{3}$ skupne razdalje imenovanih treh pogreznih ravnici ene od druge.

Podatek tega računa je vsebina vsega izmernega prostora v kubičnih metrih ali bečvah.

2. Vsebina zgoranje izmerne plasti med srednjo pogrezno in zgornjo izmerno ravnico se najde, če se polovična vsota cele površine vsake teh glavnih pogreznih ravnici množi z njih razdaljo ene od druge.

3. Vsebina izmerne plasti med praznotno in srednjo pogrezno ravnico se dobi, če se od vsebine celega izmernega prostora odšteje vsebina gornje izmerne plasti.

K §. 10, odstavku 1.

1. Da se ugotovi obrememba, ki ustreza vsakemu v §. 10. izmernega reda previdenemu potopu izmernega prostora, se prostornina vsake izmerne plasti deli s polovičnim številom centimetrov nje višine. Kvociënt velja za obremo za vsaka dva centimetra potopa. V izmernem listu je tabelarno izkazati to obremembo do gornje izmerne ravnice.

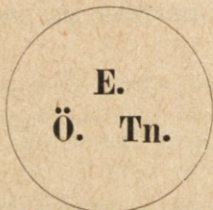
2. Če se potop kake ladje ne strinja z eno znakom globokovoznega kazalca, ampak je med dvema znakoma, ga je ugotoviti do 2 centimetra natanko, pri čemer se vnemar puščajo mere pod 1 centimetrom, večje pa se jemljejo za dva polna centimetra.

3. Če potop kake ladje ni na vseh šestih globokovoznih kazalcih enak, se vsota povedeb vseh šestih kazalcev deli s šest. Najdeno število velja potem za potop ladje.

K §. 10, odstavku 2 in 3.

1. Izumno znamenje se pri lesenih ladjah vžge z žgalnim pečatnikom, pri železnih ladjah in pri ladjah z železnimi boki se vdari z enim udarnih pečatnikov.

2. Črke in številke izumnih znamenj morajo biti v veliki latinski pisavi, 1 centimeter visoki, urejene po nastopnem vzorcu.

3. Napis na ladji je namestiti poleg imena ali pod imenom ladje, oziroma pod imenom in opravičnim sedežem lastnikovim po naslednjem vzorcu

320 T.	E. Ö. Tn.
--------	--------------

v razločno čitni pisavi, najmanj 15 centimetrov visoki pri najmanjših črkah in številkah, katerih osnovne črte ne smejo biti manj kot petina višine široke, s trpežno barvo svetle na temnem ali temne na svetlem dnu.

4. Izumni list se da po priloženem vzorcu, in Priloga II. kakor vsak poznejši zabeležek v njem, ga podpiše izumno oblastvo.

K §. 11.

Neveljavnostno izjavo priznani izumno oblastvo, katero jo izreče, vsem ostalim izumnim oblastvom Labnega porečja ter jo dá na znanje po javnem listu, ki ga določi pregledno oblastvo.

K §. 12.

Ako izumno preizkušnjo kakega plovila izvrši izumno oblastvo, katero ni opravilo izmere ali poslednje izmerne preizkušnje, izprosi je izumni zapisnik od izmernega oblastva, pri katerem se je vršil zadnji postopek. Izumni zapisnik ostane v posesti tistega oblastva, pri katerem se je vršila poslednja izmera ali poslednja izmerna preizkušnja.

V zapisniku, ki ga je napraviti o izumni preizkušnji, je izvesti samo tiste račune, kateri so potrebni vsled novega merjanja; neizpremenjeni podatki se sumarno prenesó iz prejšnjega izmernega zapisnika.

K §. 14.

Izmerna oblastva naj pišejo zapiske, v katere se vpisujejo podatki izmer in izumnih preizkušenj pod tekočo številko.

Vsi na opravljena merjenja in preračune našajóči se zabeležki in pa nazaj poslani izumni listi dobé isto številko in se naj shranjajo.

Priloga I

(Izvršilna določila k §. 8 pod B.)

Ladje izmerno oblastvo**Vpisano pod tek. št. zapiska izmer in
izmernih preskušenj.**

V

Z a p i s n i k

o

izmernem postopku, izvršenem na podstavi izmernege reda z dne

za (oznamenilo) (ime)

vrste ladje)

Popis ladje.

1. Vrsta ladje	9. Gradivo dna
2. Ime ladje	10. „ bočnih sten
3. Domačinsko pristanišče	11. „ košov dna
4. Kdaj narejena	12. „ reber
5. Kje narejena	13. Kako krita
6. Ime brodnikovo	14. Vrsta in indicirana konjska sila stroja
7. Ime lastnikovo	15. Vrsta in število kotlov, delni stisk
8. Kako narejena	16. Velikost trdnih shramb za oglje

Opomnja. Izpolnjujoč gornji popis ladje je povedati pod:

1. Ali se premiče s parom ali drugim gonilom (vijaki, stranskim, zadnjim kolesom ali turbinami), jadrenica (kako takelovana, vlačna ladja, čoln, „kuf“, bark“ itd.).
4. Mesec in leto, ko se je prvič izpustila na vodo.
8. Ali s hrbtico ali ploskim dnom „klinker“ ali „kravél“.
9. do 12. Ali les, železo, jeklo.
13. Ali s trdnim krovom, odprta z nepritrjenim ostrešjem ali brez ostrešja.

Spoznalne mere.

Navpična razdalja trdnega boka od najvišje znamke:

pri globokovoznem kazalcu spredaj na desno metrov, spredaj na levo metrov,
 „ „ „ v sredi na desno „ v sredi na levo „
 „ „ „ zadaj na desno „ zadaj na levo „

Osnovne mere izmere.

Praznotna ravnica je nad ničnico globokovoznih kazalcev (praznotna globočina) metrov

Gornja izmerna ravnica je nad ničnico globokovoznih kazalcev (praznotna globočina) „

Višina izmernege prostora „

Preračuni.

I. Preračun površin 3 pogreznih ravnic.

A. V srednjem oddelku izmernega prostora, t. j. v dolgosti praznotne ravnice.

Dolgost tega oddelka iznaša..... metrov; razdeljena je po §. 8 B 4 b izvršilnih določil na..... delov.

Vkupna razdalja širokosti, ki jih je nameriti, iznaša torej.....metrov.

Številka širokosti pogreznih ravnic	Činitelj	Praznotna ravnica		Srednja pogrezna ravnica		Gornja izmerna ravnica	
		širokosti	zmnožki	širokosti	zmnožki	širokosti	zmnožki
1	1						
2	4						
3	2						
4	4						
5	2						
6	4						
7	2						
8	4						
9	2						
10	4						
11	2						
12	4						
13	2						
14	4						
15	2						
16	4						
17	1						
Vsota zmnožkov							
$\frac{1}{3}$ vkupne razdalje širokosti							
Vsebina srednjega dela pogrezne ravnice v štirjaških metrih							

II. Preračunjanje vsega izmernega prostora.

	Činitelj	Zmnožek
Vsebina praznotne ravnice	štir. metr.. 1	
Vsebina srednje pogrezne ravnice	" " 4	
Vsebina gornje izmerne ravnice	" " 1	
Vsota zmnožkov		
$\frac{1}{3}$ razdalje (glavnih) pogreznih ravnic ene od druge		
Kubična vsebina vsega izmernega prostora	kubičn.. metr..	
ali nosilnost ladje do gornje izmerne ravnice	bečv..	

III. Preračunjanje gornje izmerne plasti,

to je med srednjo pogrezno in gornjo izmerno ravnico.

Vsebina gornje izmerne ravnice	štir. metr..
Vsebina srednje pogrezne ravnice	" "
Vsota	
$\frac{1}{2}$ vsote	
Razdalja pogreznih ravnic ene od druge	
Kubična vsebina gornje izmerne plasti	kubičn.. metr..
Srednja vsebina te izmerne plasti za vsaka dva centimetra pogreznjenja	$\left\{ \begin{array}{l} \text{kubična vsebina te plasti} \\ \text{polovična visokost izmerne plasti v centimetrih} \end{array} \right. = \text{..... bečev.}$

IV. Preračunjanje spodnje izmerne plasti,

to je med srednjo pogrezno in praznotno ravnico.

Kubična vsebina skupnega izmernega prostora	kubičn.. metr..
Kubična vsebina gornje izmerne plasti	" "
Kubična vsebina spodnje izmerne plasti	kubičn.. metr..
Srednja vsebina te izmerne plasti za vsaka dva centimetra pogreznjenja	$\left\{ \begin{array}{l} \text{kubična vsebina te plasti} \\ \text{polovična visokost izmerne plasti v centimetrih} \end{array} \right. = \text{..... bečev.}$

VI. Preračunjanje polnostnega koeficienta izmernega prostora.

Vkupna dolgost gornje izmerne ravnice metrov.

Največa širokost izmernega prostora "

Zmnožek štir. metrov.

Visokost izmernega prostora metrov.

Zmnožek

Ta zmnožek je enak kubični vsebini paralelepipedona, občrtanega izmernemu prostoru.

Torej:

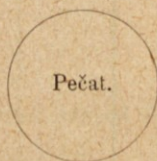
Polnostni koeficient izmernega prostora = $\frac{\text{nosilnosti ladje do gornje izmerne ravnice}}{\text{vsebinsi paralelepipedona, občrtanega izmernemu prostoru}} = 0 \dots$

Izmera te ladje je postala potrebna po

..... Izvršila se je dne

v

....., dne 18

Ladjeizmerno oblastvo.

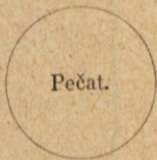
(Podpis.)

Izmerna preizkušnja je postala potrebna

..... Izvršila se je dne

v in je pokazala, da je najnižje mesto vnanje ploskve ladijnega dna centimetr. . pod ničnico globokovoznih kazalcev, in da iznaša poprečna navpična razdalja praznotnih znamenkov od resnične praznotne ravnice centimetr. .

....., dne 18

Ladjeizmerno oblastvo.

(Podpis.)

Priloga II.

(Izmerni list se tiska v osmerki in dobi trdno
platnico.)

(Izvršilna določila k §. 10. pod
številko 4.)

Vrsta ladje:	Ime ladje:	Ces. orel.	Domačinsko pristanišče:
Narejena leta:			Narejena v

Izmerni list.

1. Glavne povedbe.

1. Nosilnost ladje do gornje izmerne ravnice iznaša.....bečev.
2. Ta izmerni list velja na podstavi izmere do
3. Izmera je v zapis izmer in izmernih preizkušenj vpisana pod št.
v.....
4. Ta izmerni list velja na podstavi izmerne preizkušnje do.....

2. Popis ladje.

Kako narejena:

Kako pokrita:

Glavno gradivo

3. Spoznalne mere.

Napvična razdalja trdnega boka od najviše znamke:

pri globokovoznem kazalcu	spredaj na desno	metr. . .	spredaj na levo	metr. . .
"	"	"	v sredi na desno	" v sredi na levo
"	"	"	zadaj na desno	" zadaj na levo

4. Osnovne mere izmere.

Praznotna ravnica je nad ničnico globokovoznih kazalcev metr. .

Gornja izmerna ravnica je nad ničnico globokovoznih kazalcev "

Visokost izmerne prostora "

5. Podatki izmerne preizkušnje.

Najnižje mesto vnanje ploskve ladijnega dna je pod ničnico enega izmed globokovoznih kazalcev centimetr. .

Poprečna navpična razdalja praznotnih znamek od resnične praznotne ravnice centimetr. .

Namerjene dolgosti in širokosti.

Dolgost praznotne ravnice, torej srednjega oddelka izmernega prostora metr..

Š i r o k o s t i		
praznotne ravnice	srednje pogrezne ravnice v srednjem oddelku izmernega prostora	gornje izmerne ravnice
1 =	1 =	1 =
2 = , 3 =	2 = , 3	2 = , 3
4 = , 5 =	4 = , 5	4 = , 5
6 = , 7 =	6 = , 7	6 = , 7
8 = , 9 =	8 = , 9	8 = , 9
10 = , 11 =	10 = , 11	10 = , 11
12 = , 13 =	12 = , 13	12 = , 13
14 = , 15 =	14 = , 15	14 = , 15
16 = ,	16 = ,	16 = ,
17 =	17 =	17 =

Srednja pogrezna ravnica.*a) Spreduji del.*

Dolgost metr..
 Najsprednja širokost metr..
 Eventualna srednja širokost metr..

b) Zadnji del.

Dolgost metr..
 Najzadnja širokost metr..
 Eventualna srednja širokost metr..

Gornja izmerna ravnica.*a) Spreduji del.*

Dolgost metr..
 Najsprednja širokost metr..
 Eventualna srednja širokost metr..

b) Zadnji del.

Dolgost metr..
 Najzadnja širokost metr..
 Eventualna srednja širokost metr..

Polnostni koeficient izmernega prostora = 0'

Dokaz nosilnosti.

[illegible]

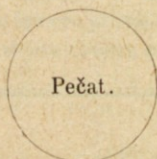
Končni uspeh izmernega postopka.

Nosilnost ladje do gornje izmerne ravnicebečev.

O izmeri, dokončani dne..... 18.....

..... se izdaje ta izmerni list.

....., dne 18.....

Pečat.

Ladjeizmerno oblastvo.

(Podpis.)

Izmerna preizkušnja se je opravila dne..... 18.....

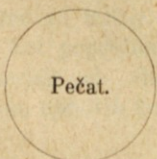
v vsled

njeni podatki so vpisani na 2. strani tega izmernega lista; njena oprava

v zapis izmer in izmernih preizkušenj pod tek. št..... izmernega oblastva

v

....., dne 18.....

Pečat.

Ladjeizmerno oblastvo.

(Podpis.)

